

А. С. Крижановський
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права і процесу
Навчально-наукового інституту права,
психології та інноваційної освіти
Національного університету “Львівська політехніка”

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ СУСПІЛЬНУ ДОВІРУ ПОЛІЦІЇ

© Крижановський А. С., 2019

Розкрито теоретичні підходи щодо адміністративно-правових механізмів взаємодії поліції із громадськістю на партнерських засадах, спрямованих на забезпечення суспільної довіри та громадської підтримки поліції. Проаналізовано вплив адміністративно-правових механізмів, що забезпечують суспільну довіру поліції, на ефективність службової діяльності Національної поліції в умовах реформаційних процесів у правоохоронній системі держави. Обґрунтовано потребу обов'язкового врахування громадської думки під час прийняття нормативно-правових актів, що регулюють діяльність органів Національної поліції.

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм; громадська думка; оцінка діяльності; довіра населення; громадський контроль; Національна поліція.

А. С. Крыжановский

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ, ОБЕСПЕЧИВАЮЩИЕ ОБЩЕСТВЕННОЕ ДОВЕРИЕ К ПОЛИЦИИ

В статье раскрыты теоретические подходы к административно-правовым механизмам взаимодействия полиции с общественностью на партнерских началах, направленные на обеспечение общественного доверия и поддержки гражданами полиции. Проанализировано влияние административно-правовых механизмов, обеспечивающих общественное доверие к полиции, на эффективность служебной деятельности Национальной полиции в условиях реформирования процессов в правоохранительной системе государства. Обосновано необходимость обязательного учета общественного мнения при принятии нормативно-правовых актов, регулирующих деятельность органов Национальной полиции.

Ключевые слова: административно-правовой механизм; общественное мнение; оценка деятельности; доверие населения; общественный контроль; Национальная полиция.

A. S. Kryzhanovskyi
Institute of Jurisprudence and Psychology,
Lviv Polytechnic National University,
Department of Criminal Law and Procedure,
Ph. D., Assoc. Prof

ADMINISTRATIVE LEGAL MECHANISMS TO PROVIDE PUBLIC TRUST IN THE POLICE

The article describes theoretical approaches to the administrative and legal mechanisms of police interaction with the public on a partnership basis, aimed at ensuring public trust and support by the police. The influence of administrative and legal mechanisms ensuring public police trust on the effectiveness of the National Police's service activity in the context of reform processes in the state's law enforcement system is analyzed. The necessity of obligatory

consideration of public opinion when adopting normative legal acts regulating the activity of the National Police bodies is substantiated.

Key words: administrative and legal mechanism; public opinion; evaluation of activity; public confidence; public control; National police.

Постановка проблеми. Вирішення завдань, які постають перед поліцією, потребує консолідації зусиль різних суб'єктів, зокрема громадян. Принципово важливо, що поліція здійснює діяльність в інтересах населення. Необхідно брати до уваги те, що забезпечення громадського порядку та публічної безпеки є зоною найвищої “напруги”. Витоки цього криються, щонайменше, у двох факторах. З одного боку, унаслідок вчинення правопорушень страждають громадяни, правам і свободам яких загрожується шкода, а з іншого – правопорушники перебувають в стані протидії поліції. У зв'язку з цим діяльність поліції населення підтримує у тій ситуації, коли вона буде законною і ефективною. Її цінність має значення настільки, наскільки будуть захищені життя, здоров'я, права, свободи громадян, здійснена протидія злочинності, забезпечені громадський порядок і публічна безпека, збереження власності, наскільки швидко поліція буде здатна приходити на допомогу особам, які потребують захисту.

Аналіз дослідження проблеми. Питання адміністративно-правових засобів запобігання корупції, адміністративно-правового механізму запобігання корупційним та правопорушенням, пов'язаним із корупцією, зокрема тим, що вчиняють поліцейські, розглядали: О. Г. Боднарчук, В. Д. Гвоздецький, С. Т. Гончарук, Ю. В. Дем'янчук, Ю. М. Дмитрієв, І. А. Дьомін, Д. Г. Заброта, Д. І. Йосифович, С. М. Івасенко, С. Ф. Константинов, О. В. Кузьменко, О. В. Олійник, О. І. Остапенко, Я. Ю. Пилип, С. Г. Стеценко, О. В. Ткаченко та інші. В умовах реформування Національної поліції з наближенням до європейських стандартів функціонування правоохоронних органів особливого значення набуває створення оптимальних адміністративно-правових механізмів взаємодії населення і поліції, підвищення рівня довіри до поліції.

Метою статті є дослідження адміністративно-правових механізмів, що забезпечують суспільну довіру поліції.

Виклад основного матеріалу. У міжнародних правових документах неодноразово зазначалось, що забезпечення правопорядку є справою всіх громадян, суспільства загалом і його інститутів [1, с. 172–173].

У зв'язку з цим важливо, щоб взаємодія поліції та громадян була плановою, щоденною. Саме плановість, готовність у щоденній діяльності вибудовувати взаємодію поліції та населення вимагає відповідного нормативно-правового механізму. Джерелом цього механізму є принцип взаємодії з населенням на засадах партнерства, який закріплений у статті 11 Закону України “Про Національну поліцію” [2]. Рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінювання ефективності діяльності. Поліція в своїй діяльності прагне забезпечувати довіру та підтримку населення. Законодавець у цій нормі визначив, що не повинно бути альтернатив налагодження взаємодії поліції та населення. Поряд з цим поліція широко застосовує заходи державного примусу, передусім адміністративний примус, що спричиняє настання правових наслідків. Треба брати до уваги, що взаємодія спрямована на підвищення правової активності населення.

В. А. Бондаренко та С. С. Єсімов зазначили, що у законодавстві повинні бути визначені чіткі механізми, що передбачають незалежний контроль за проведенням моніторингу громадської думки за діяльністю поліції [3, с. 43]. У правореалізаційній діяльності та в спеціальних заходах з виховання високої правової активності громадян завдання поліції – широка співпраця та координація заходів з іншими організаціями та установами. Дії та рішення поліції повинні бути зрозумілі для населення, викликати з його боку розуміння та підтримку. Добитись такого результату можливо тільки за наявності відповідного механізму правового забезпечення.

Закон України “Про Національну поліцію” дає змогу зробити висновок, що законодавець зацікавлений у тому, щоб дії поліцейських були обґрунтованими та зрозумілими для громадян. Практично у всіх процесуальних кодексах обґрунтованість поряд із законністю є основними

вимогами до підсумкового рішення суду. Вимоги обґрунтованості ставлять до підсумкових правозастосовних актів і до доказів загалом.

Необхідно зазначити, що в доктрині адміністративного права приділено увагу питанню обґрунтованості, в контексті об'єктивної характеристики діяльності органів державного управління та їх посадових осіб, прийнятих рішень. Обґрунтованість є важливою властивістю управлінського рішення. Це означає, що в рішенні необхідно врахувати всі обставини, що прямо та непрямо стосуються розв'язуваного завдання.

У законодавстві про адміністративні правопорушення приділено увагу обґрунтованості під час розгляду скарги на постанову в справі про адміністративне правопорушення.

Принцип законності розглядають як самостійний принцип діяльності поліції, який міститься в ст. 8 Закону України "Про Національну поліцію". Він визначає, що поліція здійснює діяльність точно згідно із законом. Закономірність закріплення продиктована Конституцією України, відповідно до якої органи державної влади та місцевого самоврядування, посадові особи, громадяни та їх об'єднання зобов'язані дотримуватися Конституції та законів.

Як вважає Л. І. Каленіченко, екстраполюючи сутність законності як правового режиму на діяльність та правовий статус працівників Національної поліції України, варто зазначити, що законність (як режим) передбачає дотримання приписів чинного законодавства учасниками суспільних відносин, що виникають і реалізуються у сфері діяльності Національної поліції України. Режим законності в діяльності Національної поліції України передбачає встановлення атмосфери практичного втілення ідеї верховенства права в життя, поваги до законних інтересів, прав та свобод громадян [4, с. 18].

Для оцінки обґрунтованості дій поліцейського необхідно враховувати кілька важливих факторів. По-перше, чи діяв поліцейський у межах наданих повноважень і чи не порушував вимоги чинного законодавства. По-друге, чи дотримав всі внутрішні процедури здійснення дій та прийняття рішень. По-третє, чи порушені, ущемлені права, свободи громадян, законні інтереси організації під час здійснення його дій і прийняття рішень. По-четверте, необхідно обов'язково враховувати обстановку й умови, в яких діяв поліцейський. Дії поліцейського повинні бути ефективними з урахуванням обстановки, що складається. Поряд з обґрунтованістю, дії поліцейського повинні бути зрозумілі.

Визнаючи важливість об'єктивності та зрозумілості дій поліції, треба зазначити, що вони суб'єктивні. Суб'єктивна оцінка об'єктивності та зрозумілості дій поліції може здійснюватися як з боку органів Національної поліції, які визначають для цього критерії, так і з боку громадян, які повинні у якийсь спосіб сприймати дії працівників поліції як об'єктивні та зрозумілі. Наприклад, якщо встановить критерії об'єктивності та зрозумілості дій поліції самостійно Національна поліція без урахування думки громадян, то це навряд чи буде повністю відповідати поглядам громадян про об'єктивність і зрозумілість дій поліцейських.

Інша проблема полягає у тому, що громадяни не можуть повною мірою усвідомлювати та сприймати дії поліції з об'єктивних обставин. Дії поліції можуть бути таємними, деякі вчиняють, щоб ввести в оману злочинців.

Сприйняття дій поліцейських з боку громадян можуть відрізнятись від справжніх цілей дій поліцейських, які реалізуються відповідно до законодавства. У цьому випадку непорозуміння між громадянами та поліцією можуть виражатися в тому, що громадяни іноді вважають дії поліції необ'єктивними та незрозумілими. Тобто виникає соціальний конфлікт між органами влади та громадянами, спричинений різними цілями та завданнями правового регулювання, який вирізняється статусом суб'єктів адміністративного права.

На наш погляд, існує прямиий взаємозв'язок між мотивами поліцейських щодо їхніх дій і оцінки їх з боку громадян як об'єктивних та зрозумілих. Вчені відзначають, що в теорії адміністративного права, досліджуючи процес прийняття управлінських рішень, зазвичай обмежуються розглядом факторів, що впливають на роздільну здатність наявних альтернатив, тобто адекватність їх ситуації, що підлягає вирішенню, залишаючи осторонь вивчення механізму висунування самих альтернатив і вибору тієї, а не іншої як остаточного рішення.

Теорія прийняття управлінських рішень покликана виробляти обґрунтовані рекомендації щодо прийняття оптимальних рішень, для підвищення їх ефективності. Це приводить до необ-

хідності аналізувати всю сукупність відносин, пов'язаних із прийняттям рішення, зокрема мотиваційних, не залишати без уваги чинники, що якісно впливають на передумови, умови та критичні моменти прийняття рішень. Варто погодитися з позицією вчених, які стверджують, що прийняття рішення – вольовий процес і, як всякий вольовий процес, повинен бути мотивований. Специфіка управлінських рішень в цьому плані полягає у тому, що мотивувальну функцію під час прийняття виконує право.

Мотиваційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень характеризується вищим ступенем узагальненості та перебуває на якісно іншому рівні – не поодинокого, індивідуального, а колективного спонукача. Звідси необхідно зробити практичний висновок, що урахування мотивів прийняття управлінських рішень може слугувати додатковим вимірником їх правомірності.

Наведені тези необхідно враховувати під час оцінювання діяльності поліцейських, а саме адекватності й обґрунтованості прийняття рішень в процесі реалізації наданих владних повноважень.

У Законі України “Про Національну поліцію” визначено порядок інформування про факт застосування спеціальних засобів і зброї. Треба мати на увазі, що в законі закріплені тільки мінімальні вимоги інформування. Поліцейські, особливо ті, які здійснюють діяльність зі зв'язків із засобами масової інформації та інститутами громадянського суспільства, повинні розуміти, що недостатність інформування, його несвоєчасність негативні для репутації поліції. Такий стан негативно позначається на формуванні громадської думки про діяльність поліції загалом та її працівників.

У випадках застосування поліцією заходів державного примусу, зі значним потенціалом обмеження прав, виникає потужний громадський резонанс, який здебільшого поширює негативну інформацію про діяльність поліції та який окремі суб'єкти використовують з метою вирішення власних завдань. У зв'язку з цим поліцейські повинні здійснювати випереджувальний інформаційний вплив із метою роз'яснення вжитих заходів, щоб не допустити формування негативного уявлення про діяльність.

У літературі закономірно звертають увагу на те, що низька культура спілкування поліцейських із громадянами, засобами масової інформації негативно позначається на формуванні громадської думки про їхню діяльність. Громадська думка є критерієм оцінювання рівня соціальної напруженості (комфортності) суспільства загалом. У цьому сенсі зростає значення соціальної безпеки та правової захищеності людини. Поліція зобов'язана охороняти такі соціальні цінності, як правопорядок, власність, права та законні інтереси громадян, і діє в такій ситуації, яка безпосередньо пов'язана із громадською думкою. Необхідно брати до уваги перспективність вибудовування ефективних моделей взаємодії поліції та населення, на що звернено увагу в літературі. Довіра населення забезпечується за допомогою різноманітних засобів [5, с. 164].

Подальша проблема формування поліції із позиції нового інституційного підходу полягає у тому, що поліція постійно здійснює різноманітну взаємодію із суспільством загалом і його різними елементами окремо. У зв'язку з цим не менш важливу проблему становить соціальна спрямованість діяльності поліції, пов'язана з розробленням стратегії взаємодії поліції з громадськістю та вимагає обов'язкового врахування громадських очікувань та інтересів особи, широких соціальних верств населення.

Під час формування правового механізму взаємодії громадян і поліції до уваги треба брати міжнародні нормативно-правові акти: Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку; Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку, Декларацію про поліцію; Європейський кодекс поліцейської етики [6].

Зарубіжний досвід показує, що дії поліцейських визнаються правомірними та не викликають питань у населення, якщо поліцейські пояснюють і доводять, що застосовували насильство з метою забезпечення безпеки громадян. Обґрунтованість і зрозумілість дій поліцейських означає відповідність мотивів вчинення дій у межах наданих повноважень вимогам чинного законодавства та публічне доведення цих мотивів до конкретного громадянина або громадськості.

Здійснення діяльності поліції в деяких випадках може призвести до порушення або обмеження поліцейським прав і свобод громадян або прав юридичних осіб. У такій ситуації вони зобов'язані вжити заходів щодо поновлення порушених прав і свобод. У такому випадку йдеться про застосування заходів захисту (правовідновлювальних заходів). Призначення цих заходів

зумовлене потребою забезпечити належну охорону прав і законних інтересів громадян і їх об'єднань у сфері діяльності поліції.

Відповідно до Конституції державний захист прав і свобод людини та громадянина в Україні гарантується. Громадянин може самостійно використовувати не заборонені законом засоби, вдатися до державного захисту, зокрема із використанням судочинства. Значення заходів захисту сьогодні всіляко зростає, що зумовлено потребою забезпечення захисту прав і законних інтересів громадян, юридичних осіб, які вступають у відносини з поліцією.

З метою формування суспільної довіри та підтримки громадян громадськістю проводиться постійний моніторинг громадської думки про діяльність поліції та моніторинг взаємодії поліції з інститутами громадянського суспільства.

О. С. Передерій, Л. В. Кулачок-Тітова зазначають, що організаційно-правові форми громадського контролю, як ніколи раніше в сучасній історії державотворення, наділяють інститути громадянського суспільства дієвими важелями впливу на діяльність поліцейських підрозділів аж до участі у кадровій політиці системи МВС. Така взаємодія покликана вивести на новий рівень якість партнерських відносин поліції та населення, стати надійною гарантією забезпечення законності в діяльності поліцейських, підвищити громадську активність населення і сприяти зростанню рівня довіри громадян до владних інституцій [7, с. 45–46].

Питання проведення моніторингу громадської думки про діяльність поліції визначені постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 року № 58 “Про затвердження Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції”. Метою постійного моніторингу громадської думки про діяльність поліції є отримання соціологічної інформації, що відображає думку населення про роботу поліції в територіальних органах на регіональному та районному рівнях, виявлення та дослідження факторів, що впливають на його формування.

До форм організації постійного моніторингу громадської думки про діяльність поліції зараховані такі: вивчення результатів досліджень думки населення про діяльність поліції з урахуванням відомостей соціологічних організацій, опублікованих в засобах масової інформації та мережі Інтернет; підготовка в освітніх і наукових організаціях системи МВС України дисертаційних, дипломних, науково-дослідних і методичних праць із проблем організації постійного моніторингу громадської думки про діяльність поліції та вивчення факторів, що впливають на її формування.

Необхідно вирішити кілька проблемних питань: по-перше, отримані дані повинні бути об'єктивними. У зв'язку з цим необхідно використовувати перспективні методи одержання первинних даних. До них можна зарахувати використання такого соціологічного методу, як анкетування; по-друге, результати моніторингу діяльності поліції повинні регулярно доводитися до відома державних і місцевих органів, громадян через засоби масової інформації, інформаційно-телекомунікаційну мережу Інтернет.

Система повинна визначати не тільки те, як використовувати різні численні результати – соціологічних опитувань населення, але і порядок перетворення оцінки діяльності поліції на відповідні управлінські рішення. Під час здійснення моніторингу діяльності поліції важливо проводити цільові види моніторингу за окремими напрямками діяльності поліції, що дасть змогу отримати рельєфнішу характеристику її діяльності та здійснити адресне коригування.

Треба визнати, що проблематика громадської думки завжди тісно узгоджувалася з питаннями політики, права, законів управління. Як тільки заговорили про демократію, звернулися до пошуків кращої форми правління, одночасно почали говорити про громадську думку, здебільшого розглядаючи опору на неї як основу розумного владарювання.

Необхідно брати до уваги, що на рівні підзаконного нормативно-правового регулювання передбачено обов'язки щодо здійснення громадського порядку. Відповідно до Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції на начальника поліції покладено обов'язок з вивчення громадської думки про роботу дільничних офіцерів поліції [8].

Визнаючи факт юридичного закріплення громадської думки як одного з основних критеріїв діяльності поліції, важливо відзначити, що в свідомості багатьох людей склалися негативні стереотипи про діяльність поліції. У зв'язку з цим необхідно вжити невідкладних заходів для поліпшення іміджу поліцейських в очах громадськості. Одним із пріоритетних напрямів вирішення

проблеми є формування позитивного досвіду взаємодії громадян з поліцією, що в кінцевому підсумку повинно бути спрямовано на якісне вирішення поліцією поставлених перед нею завдань.

Динамічний процес реформування і вдосконалення правоохоронної системи, зумовлений потребами сьогодення, ґрунтується не лише на розробленні та впровадженні концептуальних засад діяльності правоохоронних органів, а й на глибокому вивченні та аналізі досвіду передових зарубіжних країн із питань правового регулювання діяльності правоохоронних органів [9, с. 331]. Аналізуючи проблеми протидії злочинності в Україні з урахуванням зарубіжних концепцій взаємодії поліції та суспільства, можна дійти висновку, що доволі складно досягти принципових зрушень із моменту прийняття Закону України “Про Національну поліцію”, адже поліцейські системи європейських держав цей шлях проходили протягом десятиліть. Це не є підставою для самозаспокоєння. Необхідно прямувати до побудови сучасної та дієвої правоохоронної системи, здатної захищати права громадян, орієнтуватися на потреби особи, суспільства та держави.

Істотну увагу законодавець приділив нормативно-правовому регулюванню такої перспективної форми підвищення довіри населення, як громадські ради. На рівні підзаконного нормативно-правового регулювання передбачено відповідну регламентацію. Важливо організувати діяльність цих громадських формувань на регіональному рівні.

У ході діяльності зі створення нормативно-правового механізму, що забезпечує довіру населення та взаємодію громадян із поліцією, необхідно реалізувати консолідований облік думки громадян і поліції. З одного боку, необхідно запобігати корисливим й іншим антигромадським особистісним устремлінням громадян, які заважають вирішенню завдань, поставлених перед поліцією, а, з іншого – мотивувати поліцію до активного підтримання діалогу з населенням у ході здійснення професійної діяльності. Перспективним є продовження практики громадського обговорення проєктів нормативно-правових актів, що регулюють діяльність поліції. Перший досвід такого обговорення здобуто під час роботи над законопроєктом “Про Національну поліцію”. Важливе не тільки залучення громадян до обговорення відповідних нормативно-правових актів, а й урахування їхньої думки. Переконані, що таке рішення позитивно позначиться на підвищенні суспільної довіри до діяльності поліції. Приклади конструктивної взаємодії органів влади і суспільства в ЄС вказують на необхідність введення діалогових механізмів у політико-комунікативний процес. За допомогою реалізації інформаційно-комунікативної взаємодії органів влади та суспільства можна досягти значного зниження конфліктності та соціально-політичної напруженості [10, с. 181].

Висновки. Підводячи підсумок викладеного, можна зазначити, що:

– для вироблення правового механізму довіри населення до поліції використовують бланкетні конструкції, що вимагає прийняття відповідних підзаконних нормативно-правових актів на різних рівнях регулювання;

– обґрунтованість і зрозумілість дій поліцейських означає відповідність мотивів вчинення дій у межах наданих повноважень вимогам чинного законодавства та публічне доведення цих мотивів до конкретного громадянина або громадськості;

– нормативно-правове регулювання рівня довіри до поліції багаторівневе і здійснюється на центральному та регіональному рівнях, на законодавчому рівні та рівні підзаконного нормативно-правового регулювання. Для якіснішого нормативно-правового регулювання відносин із формування довіри населення до поліції необхідно активізувати експертну діяльність громадськості з підготовки проєктів, відповідних нормативно-правових актів, задіявши потенціал сучасних інформаційно-комунікаційних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Голіна В. В., Колодяжний М. Г. Перспективи використання рекомендацій у плануванні та здійсненні заходів запобігання злочинності в Україні. *Проблеми боротьби зі злочинністю*. 2010. № 108. С. 168–177. 2. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379. 3. Бондаренко В. А., Єсімов С. С. Громадська думка як критерій оцінки діяльності Національної поліції. *Соціально-правові студії*. 2019. Вип. 1 (3). С. 39–45. 4. Каленіченко Л. І. Юридична відповідальність працівників

Національної поліції України як спосіб забезпечення законності в її діяльності. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2019. № 2. С. 17–20. 5. Прокоф'єв М. М. Довіра громадян до Національної поліції як юридичної категорії. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 2. С. 161–165. 6. Рекомендація Rec (2001) 10 Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи “Про Європейський кодекс поліцейської етики”: ухвалена Комітетом міністрів 19 вересня 2001 на 765 засіданні заступників міністрів. URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>. 7. Передерій О. С., Кулачок-Тітова Л. В. Організаційно-правові форми здійснення громадського контролю за діяльністю Національної поліції України. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. Серія Право*. 2016. Вип. 22. С. 43–46. 8. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: Наказ МВС України від 28.07.2017 р. № 650. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>. 9. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Лозинський Ю. Р. Правове регулювання правоохоронної діяльності: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 356 с. 10. Єсімов С. С. Правове регулювання застосування інформаційних технологій для формування довіри до органів державної влади. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2015. Вип. 1. С. 173–184.

REFERENCES

1. Holina V. V., Kolodiaznyi M. H. *Perspektyvy vykorystannia yikh rekomendatsii u planuvanni ta zdiisnenni zakhodiv zapobihannia zlochynnosti v Ukraini* [Prospects for the use of their recommendations in the planning and implementation of crime prevention measures in Ukraine]. *Problemy borotby zi zlochynnistiu*. 2010. No. 108. P. 168–177. 2. *Pro Natsionalnu politsiuu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. No. 580-VIII* [About the National Police: Law of Ukraine dated 02.07.2015 No. 580-VIII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2015. No. 40–41. P. 379. 3. Bondarenko V. A., Yesimov S. S. *Hromadska dumka yak kryterii otsinky diialnosti Natsionalnoi politsii. Sotsialno-pravovi studii*. 2019 [Public opinion as a criterion for evaluating the activities of the National Police. *Social-law studios*. 2019]. Vyp. 1 (3). P. 39–45. 4. Kalienichenko L. I. *Yurydychna vidpovidalnist pratsivnykiv Natsionalnoi politsii Ukrainy yak sposib zabezpechennia zakonnosti v yii diialnosti: Yurydychni naukovyi elektronnyi zhurnal*. 2019 [Legal responsibility of employees of the National police of Ukraine as a way of ensuring legality in its activities. *Legal scientific electronic journal*. 2019]. No. 2. P. 17–20. 5. Prokofiev M. M. *Dovira hromadian do Natsionalnoi politsii yak yurydychnoi katehorii. Porivnialno-analitychne pravo*. 2019 [Citizens' trust in the National Police as a legal category. *Comparative analytical law*. 2019]. No. 2. P. 161–165. 6. *Rekomendatsiia Rec (2001) 10 Komitetu Ministriv derzhavam-uchasnytsiam Rady Yevropy “Pro Yevropeyskyi kodeks politseiskoi etyki”*: *Ukhvalena Komitetom ministriv 19 veresnia 2001 na 765 zasidanni zastupnykiv ministriv* [Recommendation Rec (2001) 10 of the Committee of Ministers to the Council of Europe member states on the European Code of Police Ethics. Adopted by the Committee of Ministers on 19 September 2001 at the 765 Ministerial Deputies' Meeting] URL: <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>. 7. Perederii O. S., Kulachok-Titova L. V. *Orhanizatsiino-pravovi formy zdiisnennia hromadskoho kontroliu za diialnistiu natsionalnoi politsii Ukrainy* [Organizational and legal forms of public control over the activity of the national police of Ukraine]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu im. V. N. Karazina. Seriiia Pravo*. 2016. Vyp. 22. P. 43–46. 8. *Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii diialnosti dilnychnykh ofitseriv politsii* [On approval of the Instruction on organization of activity of police officers of the police: Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 28.07.2017 No. 650]. *Nakaz MVS Ukrainy vid 28.07.2017 r. No. 650*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17>. 9. Kovaliv M. V., Yesimov S. S., Lozynskiy Yu. R. *Pravove rehuliuвання правоохоронної діяльності: навчальний посібник* [Legal regulation of law enforcement activity: a textbook]. Lviv: LvDUVS, 2018. 356 p. 10. Yesimov S. S. *Pravove rehuliuвання zastosuvannya informatsiinykh tekhnolohii dlia formuvannya doviry do orhaniv derzhavnoi vlady. Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnykh sprav. Seriiia yurydychna*. 2015 [Legal regulation of the use of information technologies for building trust in public authorities. *Bulletin of the Lviv State University of Internal Affairs. The series is legal*. 2015]. Vyp. 1. P. 173–184.

Дата надходження: 06.09.2019 р.